

Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Кафедра англійської мови, літератури з методиками навчання
Мукачівська міська рада
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілецького в м.
Освенцім
Поморська академія у Слупську

**Akademia
Pomorska
w Słupsku**

СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРИ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево

12 – 13 т р а в н я 2 0 2 2 р.

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 11

Становлення особистості професіонала у постковідному просторі :
збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 199 с

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення особистості професіонала у постковідному просторі». Учасниками конференції розглянуто проблеми становлення особистості професіонала у постковідному просторі з метою вироблення рекомендацій та реалізації комплексного наукового підходу щодо підвищення соціально-адаптаційних компетентностей особистості у професійній сфері; поширення проблематики прикладних досліджень у психолого-педагогічній сфері; вивчення особливостей формування та розвитку професійно значущих особистісних якостей.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Теличко Н. В. – д.пед.наук, професор

Корнієнко І.О. – д. психол. наук, професор;

Брецько І.І. – канд.психол.наук, доцент;

Воронова О.Ю. – канд. психол. наук, доцент;

Кравченко Т.М. – доктор філософії;

Бучмей І.І. – провідний фахівець кафедри психології.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

Лосієвська О. Г., Ляшко А. О. Сімейна медіація як альтернативний спосіб вирішення суперечок.....	58
Марценюк М.О. Моделі супроводу навчання студентів з інвалідністю.....	60
Марценюк М.О., Богдан Ю.В. Дослідження рівня розвитку асертивності підлітків.....	62
Марценюк М.О., Васько Х.І. Формування психологічних чинників булінгу серед учнів підліткового віку.....	64
Марценюк М.О., Мерчук-Тарасова Ю.В. Функції і специфіка передшлюбного періоду в життєвому циклі сім'ї.....	67
Пелешенко О.В., Ільченко О.В. Селфхарм. Аутоагресивна поведінка – проблема сучасності.....	69
Подорожний В.Г., Нетичук Ю.М. теоретичний аналіз феномену відчуження у студентському віці.....	71
Прокопович Л.С. Мовне вираження емоцій у романі т. П'янкової «чужі гріхи».....	73
Столяренко О. Б., Куриця А.І. Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах сучасної сільської школи.....	75
Фенчак Л.М. Детермінанти оновлення змісту професійної підготовки майбутніх педагогів.....	77
Штих І.І., Динис А.В. Запобігання булінгу в закладах освіти: психолого – педагогічний аспект.....	79
Штих І.І., Дудаш К.М. Дослідження міжкультурної компетентності особистості: теоретичний аспект.....	81
Щербан Т.Д., Варга В.С., Кисляк Н.С. Особливості прояву тривожності у старшокласників.....	83
Щербан Т.Д., Брецько І.І., Халаїм О.А. Виникнення образи у особистості, як деструктивна форма поведінки.....	85
СЕКЦІЯ 2. ПСИХОЛОГІЧНО-СОЦІАЛЬНІ ДЕТЕРМІНАНТИ	88
СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРІ	
Алмашій І.І. Екоспрямованість в управлінні колективом.....	88
Бабатіна С.І. Особливості психологічної стійкості особистості у зрушеній системі життєздійснення.....	89
Барчі Б. В., Гичка І. А. Особливості психологічного стану здобувачів освіти в період дистанційного навчання.....	91
Барчі Б. В., Митровці В.М. Психологічний самозахист в кризових ситуаціях.....	93
Барчі Б. В., Скиба В.М. Психологічне благополуччя в період пандемії.....	95
Bidasiuk N. V. Preparing graduate students to online job interview.....	98
Воронова О.Ю., Біша Х.В., До проблеми самореалізації молоді в освітньому процесі.....	100
Галецька І. І., Кліманська М. Б., Перун М. Б., Кліманська Л. Д. Дистанційне навчання як норма реальності.....	102
Горшкова Г. В. Особистісне зростання майбутніх вчителів-логопедів у постковідному освітньому просторі.....	104
Коломієць Л. І. , Гринчак Ю. В. Емпіричні показники оптимізму осіб юнацького віку.....	106
Корнієнко І.О. Посттравматичний стресовий розлад в наслідок пандемії у медичних працівників.....	108
Моргун А.В. Завдання та принципи побудови бібліотерапевтичного процесу.....	109
Педоренко В.М. Особливості мотивації навчальної діяльності студентів у постковідний період.....	111
Пелешенко О.В., Іванова К.І. Вплив особистісної тривожності на процес адаптації у зв'язку з запровадженням дистанційного навчання під час пандемії covid-19.....	113

стані розуму, тіла та обставин, а потім раптом опинитися в розпалі невидимої битви абсолютно не маючи на це причини [3].

Варто відмітити, що головною психологічною особливістю людини у кризовій ситуації є уявлення про безвихідність становища і неможливість знайти шляхи вирішення проблеми, найчастіше внаслідок відсутності інформації, необхідної для її розв'язання. Агресивний вплив, покриває тінню свідомість, перш ніж він стане очевидним для зовнішнього прояву, інформаційна маніпуляція заважає критично мислити, причина цього в тому, що ми сприймаємо підсвідомо загрози, а поведінка нападника вказує на проникнення підсвідомого в реальність.

У міру розвитку нападу агресії нервово виснаження стає все більш вираженим, і за певних умов, може статися таке виснаження психіки людини, що потерпілий перетворюється на просто безкровну оболонку зі шкіри та кісток, лежачи бездіяльно на ліжку, занадто слабкий, щоб рухатися. І все ж ніякого точного захворювання не можна продемонструвати, просто людина стає мішенню беззахисності. Опір агресії і самозахист можуть спрацювати в тому випадку коли атака не закріпилася на фізичному плані і обмежується погрозами чи маніпуляцією.

Отже, основною функцією психологічного самозахисту є «відмежування» сфери свідомості від негативних, травмуючих особистість переживань. В широкому розумінні даний термін використовують для позначення будь-якої поведінки, яка долає психологічний дискомфорт, в результаті якого може сформуватися негативізм, змінитися система міжособистісних стосунків тощо.

Література:

1. Барчі Б. В. Психологічна характеристика комунікативних бар'єрів. Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: освіта, наука, культура: збірник наукових праць. – Київ, 2018. – С.18-23
2. Бочелюк В. Й. Психологічні особливості прогнозування поведінки особистості. Вісник Харківського нац. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. Серія: Психологія. - Харків: ХНПУ, 2011. - Вип. 38. - С. 15-22.
3. Варбан Є. Психологічна компетентність як запорука життєвого досвіду Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: наук.- метод. зб. / ред. кол. Н. Софій, І. Єрмаков та ін. - К.: Контекст, 2000. - 336 с.
4. Кирпенко Т. М. Механізми психологічного самозахисту підлітків : монографія / Т. М. Кирпенко, Ю. О. Бохонкова. – Сєверодонецьк : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. – 176 с.
5. Plutchik R., Kellerman H., Conte H. R. A structural theory of ego defenses and emotions // Izard C. Emotions in personality and psychopathology. – New York : Plenum Press, 1979. – P. 229–257.

УДК 159.9:364.2:616-036.21

БАРЧІ Б. В.
Мукачівський державний університет
СКИБА В.М
Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету

ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ

Наприкінці 2019 - початку 2020 року світ охопила пандемія, що викликана вірусом COVID-19, з якою раніше суспільству не доводилось мати справу. Соціальні та економічні обмеження у більшості країн суттєво змінили життя людей, що відобразилось на психологічному стані. На початку 2020 року санітарно-епідеміологічна ситуація у світі вимагає введення карантинних обмежень.

Проблема психологічного благополуччя особисті розглядається багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими (Е.Дісі, Р.Райан, К.Ріфф, Л.В.Жуковська, Д.О.Леонтьєв, Я.І.Павлоцка, І.Г.Самохвалова, О.А.Ідобаєва, П.П.Фесенко та ін.). Дослідниками вивчається сутність психологічного благополуччя та його складові (Е.Дісі, Р.Райан, К.Ріфф, Л.В.Жуковська, Є.Г.Трошихіна, П.П.Фесенко, Т.Д.Шевеленкова); взаємозв'язок психологічного благополуччя та самоефективності (С.А.Водяха).

Під час перебування в лікарні серед частих симптомів у пацієнтів із COVID-19 були відчуття жалю, обурення та роздратування, ознаки тривоги з можливими нападами паніки, фобіями й безсонням, а також депресії з відчуттям самотності й безпорадності [3].

Зарубіжні дослідники підкреслюють такі психічні та психологічні особливості, які виявили в популяції під час карантину: зниження самооцінки, розлади настрою, самотність, почуття провини, нудьгу, відчуття відсутності контролю ситуації, а також ворожість по відношенню до інших і страх [1].

Неоднозначні зміни відбулися і у відчутті психологічного благополуччя людьми різного віку. Психологічне благополуччя це той стан, коли людина свідомо розуміє свої власні можливості, виділяє свої особливості, свої відчуття та почуття, вміє справлятися з стресами життя, а також працювати продуктивно та плідно. Питанням даного феномену присвятили свої роботи ряд сучасних науковців. Є ряд досліджень, що розглядають психологічне благополуччя на різних етапах онтогенезу. Так, Л. Котлова, В. Ковтун досліджували переживання психологічного благополуччя впродовж життя людини; Н. Єзерська визначала психологічні чинники суб'єктивного благополуччя підлітків в умовах спеціалізованої школи-інтернату; І. Горбаль досліджувала суб'єктивне благополуччя літніх чоловіків та жінок [2].

На ранньому етапі пандемії спостерігалася недостатність обговорення питань психічного благополуччя в світлі загрози COVID-19. Експерти з психічного здоров'я пропонують все: від відволікання, дихальної гімнастики до формування стану усвідомленості. Це не означає, що дані способи не ефективні. Однак є брак чітких принципів, методів, прийомів, тем для обговорення, які ЗМІ і урядовці можуть використовувати при спілкуванні зі стурбованим і потенційно травмованим населенням. Однією з найбільш обговорюваних проблем у зв'язку з психічною травмою є надання екстреної психологічної допомоги населенню в період стресу [1].

Сама ситуація карантину виступає як соціальний стресор і має такі стресові чинники: розчарування, що пов'язано з утратою звичного режиму (соціальні обмеження), недостатнє постачання та доступ до регулярної медичної допомоги; недостатня інформація, відсутність або затримка інформації від установ охорони здоров'я, розлагоджена координація, незрозумілі вказівки; плутанина з причин карантину, відсутність прозорості; більша тривалість карантину, ніж передбачалося; побоювання заразитися та/або заразити інших, що може проявлятися як посилення уваги й занепокоєння за здоров'я та фізичні симптоми [2].

Р. М. Райан і Е. Л. Дісі вважають, що зв'язок між фізичним здоров'ям і психологічним благополуччям є очевидним [4]. Хвороба часто викликає функціональні обмеження, які зменшують можливості для задоволеності життям. Тому суб'єктивна життєздатність співвідноситься не тільки з такими показниками психологічного благополуччя як автономія і позитивні взаємини із оточуючими, але й з фізичними симптомами.

Психологічне благополуччя містить дві основні складові: превалювання позитивних емоцій над негативними і позитивна оцінка свого життя. Таким чином, можливим є виділення двох компонентів психологічного благополуччя: когнітивний (оцінка різноманітних аспектів буття) і емоційний (домінуюче емоційне забарвлення ставлення до цих аспектів). Такий розподіл є відносно цілісним з погляду розуміння взаємозв'язку компонентів. Стосовно дослідження чинників психологічного благополуччя, то їх пов'язують з такими особистісними характеристиками як екстраверсія, оптимістичний стиль атрибуції і емоційна стійкість; академічною успішністю; досягненнями. Також було встановлено, що особистісний потенціал психологічного благополуччя істотно залежить від життєвих обставин, зокрема рівня соціальної підтримки. Виділяють такі соціально-психологічні чинники психологічного благополуччя: безпека і комфортність домашнього середовища; атмосфера любові, що характеризується сімейними радощами, близькістю і гармонією; відкритість і довірливість міжособистісних взаємин; батьківський контроль і включеність в життя дітей; відчуття значущості в сім'ї; сімейна підтримка відносин з людьми і видів діяльності дітей за межами сім'ї.

Психологічне благополуччя особистості пов'язане із ціннісно-смысловими орієнтаціями (життєвими цілями, процесом життя, результативністю життя) та життєстійкістю особистості. Тому психологічне благополуччя особистості можна вважати психологічною основою безпеки особистості, що виконує саморегулятивну функцію збереження цілісності і стабільності особистості як психологічної системи. Особистісний потенціал психологічного благополуччя полягає в реалізації внутрішніх ресурсів, накопичених особистістю в результаті осмислення зв'язку свого минулого, теперішнього і майбутнього з точки зору реалізації своїх можливостей і досягнення життєвих перспектив – резервів повноцінної реалізації в теперішньому та можливості розвитку своїх життєвих сил, трудових і духовних здібностей в майбутньому.

Література

1. Горбаль І.С. Соціально-психологічні чинники суб'єктивного благополуччя пенсіонерів: дис. канд. псих. наук : 19.00.11 / І.С. Горбаль – Львів, 2016. – 271 с. Котлова Л. Теоретичні основи психологічного благополуччя на різних етапах онтогенезу / Л. Котлова, В. Ковтун. // Психологічні дослідження: наукові праці викладачів та студентів соціально-психологічного факультету - Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2017. - С. 53-56.

2. Психологічна профілактика і гігієна особистості у протидії пандемії COVID-19 : методичний посібник / авт. кол. : В.В. Рибалка, Е.О. Помиткін, О.М. Ігнатович та ін. ; за ред. В.В. Рибалки. Київ : Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2020. 123 с.

3. Чабан О.С., Хаустова О.О. Психічне здоров'я в період пандемії COVID-19 (особливості психологічної кризи, тривоги, страху та тривожних розладів). *Нейро News*. 2020. № 3. С. 26–36.

4. Deci E. L. The "What" and "Why" of Goal Pursuits : Human Needs and the Self-Determination of Behavior personality / E. Deci & R. Ryan // *Psychological Inquiry*, 2000. – Vol. 11. – N. 4. – P. 227-268

UDC 372.881.111

BIDASIUK N. V.
Khmelnytskyi National University

PREPARING GRADUATE STUDENTS TO ONLINE JOB INTERVIEW

Interview and professional-oriented testing at a job interview is the first serious test of acquired English-language competencies: language, speech, linguistic and sociocultural, psychological, educational and strategic. The author has described some activities for getting ready to extreme / stressful interviews and standard cognitive tests such as the Wonderlic Cognitive Ability Test in her article [1]. The exercises, approaches and materials suggested in that study help to develop general and professional competencies: the ability to search, process and analyze information from various sources; ability to communicate in a foreign language; skills of using information and communication technologies; ability and willingness to improve and develop one's intellectual and cultural level, ability to respond to stressful situations and overcome stress.

Foreign language course programs for graduate students aim at preparing for effective communication in the academic and professional environment. The program presupposes that communicative language competencies are formed for adequate behavior in real situations, it is professionally oriented and is based on the formation of key competencies in accordance with the Common European Framework of Reference for Languages. An effective way to develop practical skills of professional communication is to purposefully study a variety of situations related to future professional activities. Ya. Lytvynenko considers the development of some skills in the article: writing a resume, business documentation, taking a job interview [2]. An interview with an employer and career-oriented tasks during the hiring process are the first serious examination of the acquired competencies. It is at this stage that the graduate gets a chance to demonstrate both language proficiency,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>